

Kvalitativ forskning i norsk medisin

Michael 2010; suppl 9: 9–10.

Dette nummeret av *Michael* inneholder bearbeidede innlegg fra den faglige markeringen som seksjon for allmennmedisin ved Universitetet i Bergen arrangerte ved Kirsti Malteruds 60 årsdag. Vi inviterte personer i og rundt Kirstis forskningsmiljø til å presentere sider av kvalitativ forskning i norsk medisin i dag.

Det var naturlig å gjøre faget til det bærende elementet i markeringen av denne jubilaranten. Kirsti Malterud er et begrep i norsk medisin, en faglig nyrydder og byggmester. Før Kirsti startet forskningsarbeidene sine var kvalitativ forskning knapt til stede i norsk allmennmedisin. Hun har forsket, undervist og skrevet lærebøker og til sammen beskrevet omrisset av fagfelt og forskningsmetoder som er åpnet til bruk for andre.

Mange kjenner til noe fra hennes nær 250 publikasjoner. Et startpunkt kan være et arbeid få kjenner – introduksjonen publisert i 1974, da den 23 år gamle Kirsti hadde reist til dr. Per Fugelli på Værøy og planlagt prosjektet *Den Uføre – Hjelpeapparatet – Omgivelsene*. På Værøy og Røst var det 92 uføre. Alle ble inkludert og Kirsti gjennomførte 92 intervjuer på gjennomsnittlig 1,5 timer. Hva særkjente de marginaliserte gruppene i lokalsamfunnet? Hva hadde disse personene å fortelle om veien fra helse og arbeid til sykdom og trygd? Her fikk studenten anledning til å møte klinikk og forskning i forening. Hva kan vi lære av dette? Neste gang en interessert student melder seg for forskning – ta godt vare på henne.

For Kirsti har forskning og praksis gått parallelt. Full praksis inntil 1986, halv praksis i årene siden. Publikasjonene begynte å komme tettere fra 1980. Det første tiåret med ca fire pr år. Doktorgrad i 1990. Det neste tiåret med gjennomsnittlig 8-9 pr år, det siste tiåret med gjennomsnittlig 11 pr år, hvorav noen i *The Lancet* og *BMJ*. Noen er ikke artikler, men bøker. Blant arbeidene finner du en bredde, fra teoretiske metodeartikler til tids-

skriftartikler om enkel forbedring av legevaktarbeid i en utkantkommune.

Kirsti har vært veileder i drøyt 50 prosjekter, hvorav 23 doktorgradsprosjekter. Hun har satt i gang større paraplyprosjekter med de vakreste og mest innbydende titler: *Symptomer som kunnskapskilde. Sårbarhet som styrke*. Paraplyene har vært oppslått over forskningsgrupper som hun har skaffet gode faglige vekstmuligheter. Rundt Kirstis personlige kraft er det dannet fruktbare faglige miljøer.

Dersom en skal beskrive hennes arbeid under noen samlende overskrifter, kan det bli: nærhet og lojalitet til praksis (relevans), solidaritet (pasientperspektiver, marginaliserte grupper), nyskapende og troverdig (kvalitet i det kvalitative), dialog (på tvers av fag, metode, landegrenser) og miljø og et-tervekst (veiledning, nettverk).

Emnekurset har en bredde og dybde som gir innblikk i dette. God lesning.

Per Stensland
Boks 224
6852 Sogndal
per.stensland@isf.uib.no

John N. Nessa
Kommunelegen
4130 Hjelmeland
john.nessa@isf.uib.no